

NOTAT

Baggrund

Hospitalsudvalget har på flere møder – blandt andet den 4. august – drøftet udviklingen inden for MR- og CT-scanninger.

Dato: 16.01.2015

Rikke Halberg/
Holger Schildt Knudsen

Dette notat er opdateret med nyeste tal og tilpasset Temamødet i Udvalget vedrørende Hospitalsområdet den 2. februar 2015

J.-nr.: 1-31-72-91-13

Aktivitet

Aktivitetstallene i dette notat vedrører kun de fire radiologiske afdelinger, der har brugt det samme IT-system over hele perioden¹ (ØstRIS). Det vil sige de radiologiske afdelinger på regionshospitalet i Silkeborg og Randers og på det tidligere Århus Sygehus, herunder Neuroradiologisk afdeling.

Side 1

Det er ikke muligt at fremskaffe sammenlignelige data for alle regionens radiologiske afdelinger over så lang en periode. Dette skyldes blandt andet, at der i perioden er anvendt op til fem forskellige IT-systemer, og at registreringspraksis har været forskellig.

Fra den 1. januar 2012 er der indført fælles registreringspraksis for Region Midtjyllands radiologiske afdelinger for at sikre ensartet registrering af den radiologiske aktivitet. Desuden er antallet af IT-systemer reduceret til tre.

MR- og CT-området er hver især illustreret med en figur (figur 1 og figur 2) og en tabel (tabel 1 og tabel 2), der viser udviklingen i antallet af patienter, der er blevet scannet i perioden 2009-14.

Her er antal patienter defineret som det antal patienter (unikke cpr-numre), der pr. dag har fået foretaget en eller flere MR-scanninger hhv. CT-scanninger. Det vil sige en patient, der er blevet MR-scannet på to forskellige dage, tæller som to patienter, mens en patient, der har fået to MR-scanninger på samme dag, tæller som én patient.

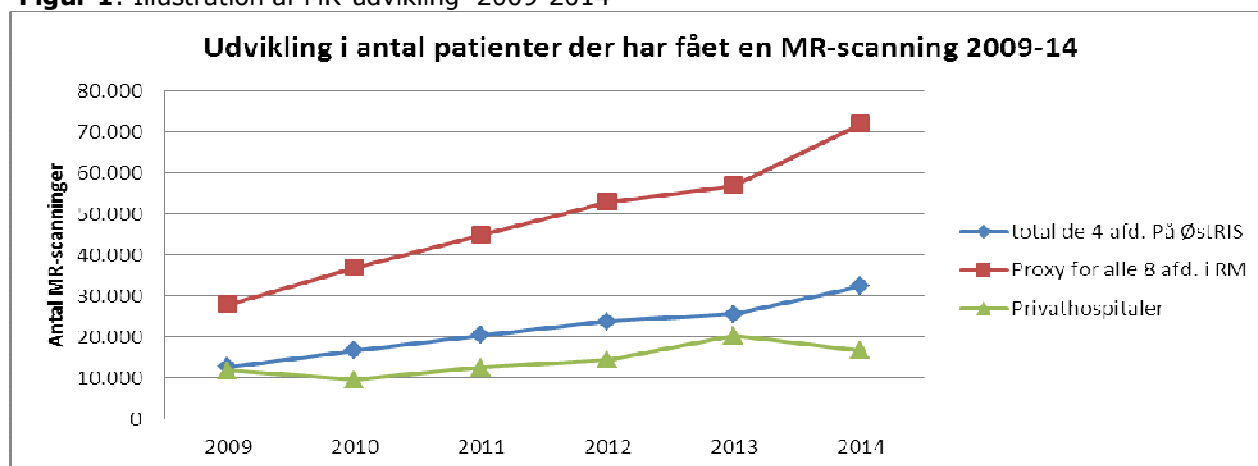
Samlet set er der på de fire afdelinger i 2014 udført ca. 41.000 MR-scanninger på ca. 33.000 patienter. Tilsvarende tal for CT-området er ca. 107.000 CT-scanninger på ca. 58.000 patienter. Desuden er der foretaget et skøn over det samlede antal scanninger på alle regionens billeddiagnostiske afdelinger – et skøn foretaget på baggrund af data fra Radiologianalysen for 2. kvartal 2012²

¹ Kilde: InfoRM's datamater for ØstRIS. Data trukket den 15. januar 2015. Afgrænsning: status P, Q, R.

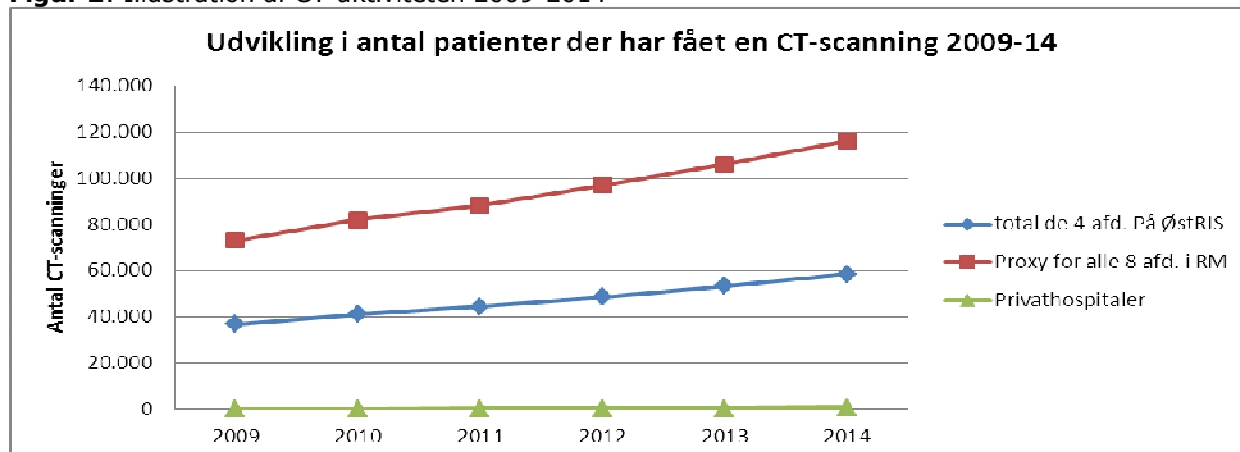
² Radiologianalysen blev præsenteret for Regionsrådet 25. september 2013.

Tabel 1: Antal patienter der har fået MR-scanning 2009-14

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Ændring 2009-13	Ændring 2012-13	Ændring 2013-14
Neuroradiologisk Afd., AUH	4.465	5.564	6.663	7.705	8.832	9.281	98%	15%	5%
Radiologisk Afd., AUH	4.960	5.618	6.312	6.756	6.582	9.449	33%	-3%	44%
Radiologisk Afd. Silkeborg	1.654	3.333	3.721	5.091	6.091	8.130	268%	20%	33%
Billeddiagnostisk Afd. Randers	1.647	2.265	3.754	4.309	4.082	5.663	148%	-5%	39%
total de 4 afd. På ØstRIS	12.726	16.780	20.450	23.861	25.587	32.523	101%	7%	27%
Proxy for alle 8 afd. i RM	28.000	37.000	45.000	53.000	57.000	72.000	104%	8%	26%
Privathospitaler	11.835	9.615	12.593	14.482	20.386	16.689	72%	41%	-18%

Figur 1: Illustration af MR-udvikling 2009-2014**Tabel 2:** Antal patienter der har fået CT-scanning 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Ændring 2009-13	Ændring 2012-13	Ændring 2013-14
Neuroradiologisk Afd., AUH	8.457	7.249	9.122	9.529	10.181	11.654	20%	7%	14%
Radiologisk Afd., AUH	16.333	20.225	20.212	22.119	24.235	25.862	48%	10%	7%
Radiologisk Afd. Silkeborg	4.099	5.181	5.446	6.374	7.693	7.995	88%	21%	4%
Billeddiagnostisk Afd. Randers	7.830	8.358	9.516	10.408	11.267	12.881	44%	8%	14%
total de 4 afd. På ØstRIS	36.719	41.013	44.296	48.430	53.376	58.392	45%	10%	9%
Proxy for alle 8 afd. i RM*	73.000	82.000	88.000	97.000	106.000	116.000	45%	9%	9%
Privathospitaler	41	117	232	250	327	635	698%	31%	94%

Figur 2: Illustration af CT-aktiviteten 2009-2014

Det fremgår af tabel 1, at det samlede antal af patienter, som er blevet MR-scannet i offentligt regi, er vokset med mere end 150 % fra 2009 til 2014. På det private område er aktivitetsstigningen på 72 % fra 2009 til 2013, inden der sker et mindre fald i 2014. Ifølge fagfolk er størstedelen af stigningen velbegrunderet, og der er en forventning om en tilsvarende stigning i MR-aktiviteten de kommende fem år.

MR-scanning er et rigtig godt diagnostisk redskab, men ud over den lægefaglige velbegrunderede stigning i aktiviteten opleves der et øget krav fra befolkningen for at få lavet MR-scanninger. Dette fører til en faldende indikation og er en tendens, der er meget svær at bremse.

Det fremgår af tabel 1, at der fra 2013 til 2014 er sket et fald i antallet af borgere, som har fået foretaget en MR-scanning på et privathospital. Dette skyldes, at de offentlige hospitaler har øget kapaciteten på området. Særligt siden sommerferien 2014 har antallet af undersøgelser i det private været lavt.

Dette ses også af den skønnede stigning på 26 % fra 2013-14 i antallet af MR-scanninger på regionens hospitaler. Dette er i faktiske tal (ca. 15.000 flere) langt over det fald, som har været i det private (ca. 3.700 færre).

Det fremgår af tabel 2, at antallet af patienter, som er blevet CT-scannet, er steget med 45% i perioden på de offentlige hospitaler. På det private område er aktiviteten syv-doblet, men der udføres et meget begrænset antal CT-scanninger på privathospitalerne.

Der er en række forhold, som gør det svært at sammenligne aktivitetsopgørelserne på tværs af afdelinger. Afdelingerne undersøger forskellige patienttyper, og derfor er der forskel på, hvor meget de svære scanninger fylder i opgørelsen

Der er heller ikke taget højde for, om patienterne er ambulante eller indlagte. Generelt er scanninger af indlagte patienter mere komplekse, blandt andet fordi disse patienter er mindre selvhjulpne.

MR- og CT-scanninger pr. indbygger på tværs af lande

Specialerådet for diagnostisk radiologi har ikke kendskab til valide sammenligninger af aktiviteten på MR- og CT-området i Danmark med aktiviteten i andre lande.

OECD har udarbejdet en opgørelse over antal MR- og CT-scanninger pr. 1.000 indbyggere i 24 af deres medlemslande³. Opgørelsen er udarbejdet i 2013 og viser udviklingen i antal scanninger per 1.000 indbyggere fra 2000 til 2011.

Tallene er dog forbundet med usikkerheder som følge af forskelle i de enkelte landes organisering af sundhedsvæsenet såvel som forskelle i registrering af aktiviteten. Der kan være mange lokale årsager til, at tallene for de enkelte lande netop er, som de er, eksempelvis håndtering af klagesager, tilgængelighed og afregningsmåder.

³ <http://www.oecd.org/els/health-systems/oecdhealthdata2013-frequentlyrequesteddata.htm>

Det er derfor vanskeligt at bruge opgørelsen til andet end at sige, at der i langt de fleste lande er en stigende tendens i brugen af både MR- og CT-scanninger, men især MR-scanninger.

Priser

Udviklingen i priserne for scanninger er opgjort som den ambulante DAGS-værdi fra takstsystemerne 2009-2014 og pris/løn-fremskrevet. Taksterne i 2014-priser er vist i nedenstående tabel 3. Den procentvise ændring over de seks år er beregnet.

Tallene viser, at taksterne for MR-scanninger ikke har ændret sig meget i perioden. Den største ændring er, at prisen for de ukomplicerede MR-scanninger er faldet med 11 %.

Taksterne for CT-scanninger er faldet mere, især for CT-scanning af hjertet med generel anæstesi, hvor faldet er på 63 % fra taksten blev indført i 2010 og til 2014.

DAGS-taksterne er gennemsnitstakster for scanningerne, der også indeholder udgifter til lys, vand, administration og lignende. Taksterne er således ikke et retvisende udtryk for den faktiske merudgift til en ekstra scanning. Eksempelvis er hospitalerne blevet kompenseret med 893 kr. for hver af de MR-scanninger, de har hjemtrukket efter sommerferien 2014 – hvilket er en udgift væsentligt under de 2.595 kr., som en ukompliceret MR-scanning er takstsat til.

Tabel 3: Udvikling i DAGS-takster 2009-14 for CT- og MR-scanninger i 2014-priser

	2014-priser						Ændring i % 2009-14
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
MR-scanning, kompliceret, m. generel anæstesi	11.013	11.173	10.212	9.735	9.871	10.657	-3%
MR-scanning, kompliceret	3.567	3.679	4.089	3.898	3.883	3.588	1%
MR-scanning, ukompliceret	2.915	2.847	2.997	2.857	2.914	2.595	-11%
MR-scanning, ukompliceret, m. generel anæstesi						5.043	
CT-scanning af hjertet med angiografi		8.217	8.247	7.861	3.248	3.062	-63%
CT-scanning, kompliceret	2.373	2.376	2.475	2.360	2.166	2.042	-14%
CT-scanning, ukompliceret, el. osteodensitometri	1.493	1.392	1.484	1.415	1.197	1.048	-30%